

10.9.2024

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Aika 10.9.2024 klo 15–17.50

Paikka Kyllön terveysasema, Keskussairaalantie 20 Jyväskylä
Kabinetti 1

Osallistujat

Sirkku Ingervo	Vesa Leinonen
Matias Lahti	~~Tuulia Kuntsi~~
Iida-Maija Bucht	Virve Hongisto
~~Anni Alakokko~~	Mari Kolu
Vanamo Vihava	Susa Rahkonen
Roosa Pannula	Seppo Huhtiniemi
~~Liisa Ansio~~	Marja Lehtoranta
~~Emmi Wilen~~	Riku Jurvanen
Tuija Rasinen	Paula Käyhkö pj.
Soile Kukkonen	Tiina Hilpinen siht.
Minna Sillanpää	
Virva Leinonen	

1. Tervetuloa
  - a. Järjestäytyminen
2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen
Muistio hyväksyttiin ilman korjauksia.
Muistio löytyy osoitteesta [Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#)
3. Perhekeskustoiminta esittäytyy

Palvelupäällikkö Marja Lehtoranta esitteli Keski-Suomen perhekeskusten monipuolista toimintaa. Perhekeskustoimintaa on toteutettu Keski-Suomessa monessa kunnassa jo ennen hyvinvointialueen syntyä. Hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan ja palveluverkon kehittämiseen on kirjattu perhekeskustoiminnan edistäminen. Perhekeskusten toiminnan strategia nojaa

hyvinvointialueen strategiaan ja tuottavuusohjelmaan, toimintaa ohjaa toimintasuunnitelma ja taustalla tukena on THL:n tekemä tutkimustyö. Työn alla on tällä hetkellä palveluverkon kehittäminen ja palvelukanavien monipuolistaminen.

Perhekeskuksiin voi tutustua kunnittain Keski-Suomen hyvinvointialueen internetsivuilla. Perhekeskustoiminta tarjoaa ”matalan kynnyksen” tukea, kuntoutusta ja terveyden sekä hyvinvoinnin palveluita vanhemmuuden, parisuhteen ja lapsen eri kasvun ja kehityksen vaiheissa. Perheet ovat tavoittaneet palvelut hyvin ja esimerkiksi sähköisen perhekeskuksen palvelut ovat aktiivisessa käytössä. Eriyisen tärkeänä pidetäänkin viestintää ja sosiaalisen median näkyvyyttä. Tarjolla on myös fyysisiä kohtaamispaikkoja sekä lapsille, että vanhemmille. Matalan kynnyksen osallistuminen, ennaltaehkäisy ja varhainen tuki toteutuu, koska palvelut ja toiminta on viety lähelle perheiden arkea. Toiminta on maksutonta ja osallistua voi täysin anonyymisti.

Toiminta ulottuu kaikkiin Keski-Suomen kuntiin ja palveluita kehitetään kunkin alueen yksilöllinen tarve huomioiden. Alueellisesti toiminta on jakautunut keskiseen, pohjoiseen, itäiseen ja läntiseen alueeseen, joissa kullakin alueella toimii kahdesta kolmeen perhekeskuskoordinaattoria.

Keskustelua herätti hyvinvointialueen vaikean talouden tilanteen vaikutus perhekeskusten toimintaan. Esimerkiksi vanhemmuuden tuki toteutettuna yhteistyössä opiskeluhuollon kanssa koettiin tärkeänä. Kiinnostuneita oltiin myös kävijämääristä ja kuultiin, että tällä hetkellä tarkkoja osallistujamääriä eri toimintoihin osallistuneista ei ole saatavilla. Tilastointia kehitetään.

4. Opiskeluhuoltopalveluiden ja koulutuksen järjestäjän välisen yhteistyön palautekyselyn tulokset

Kysely toteutettiin keväällä 2024 alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisesti ja sen koettiin olevan hyödyllinen. Kysely toteutetaan jatkossa vuosittain. Kysymyksillä kartoitetaan koulutuksen järjestäjän näkemystä opiskeluhuoltopalveluiden toimivuudesta ja yhteistyöstä. Kyselyn tuloksia hyödynnetään yhteistyön ja opiskeluhuoltopalvelujen kehittämisessä.

Yhteistyö opiskeluhuoltopalveluiden ja koulutuksen järjestäjien kanssa koettiin pääosin toimivaksi. Yhteistyö on koettu avoimeksi ja näkemys palvelujen toteuttamisesta on ollut yhteinen. Tyytyväisiä on oltu siihen, että palveluiden työntekijät ovat osallistuneet opiskeluhuoltotapaamisiin.

Kehittämisen kohteiksi nousi tarve kehittää opiskeluhuollon yhteisiä toimintamalleja, tiedolla johtamista, yhteydenpitoa ja viestintää sekä yhteisöllistä työtä. Huomautettavaa oli myös koulupsykologi ja lääkäripalveluiden epätasa-arvoisessa toteutumisessa. Toisen asteen opiskelijoita ajatellen pidettiin tärkeänä toteuttaa opiskeluhuollon palvelut esi- ja perusopetuksen tapaan lähipalveluna.

Keskustelua syntyi yhteisöllisen opiskeluhuollon tärkeästä merkityksestä kouluarjessa. Esille nousi mm. kouluterveydenhuollon yhteisöllisen työn osuus. Odotuksena on, että kouluterveydenhoitajien työstä käytetään 15 % yhteisölliseen työhön. Tähän tavoitteeseen päästäänkin melko hyvin, kun terveyden hoitajan oppilasmäärissä on päästy suosituksen mukaiseen tavoitetasoon. Yhteisöllinen työ toteutuu esimerkiksi terveydenhoitajien pitäminä teematunteina, osallistumisena vanhempainiltoihin ja opiskeluhooltoryhmiin. Yhteydenpidon ja viestinnän ongelmien arveltiin johtuvan mahdollisesti opiskeluhuollon yhteistyörakenteiden keskeneräisyydestä. Lisäksi on havaittu, että opiskeluhooltopalveluiden tiedotteet eivät välttämättä ohjaudu oikeisiin osoitteisiin tai jäävät huomiotta vastaanottajien sähköpostien ruuhkassa. Tähän ongelmaan haetaan ratkaisuja hyvinvointialueen viestinnän tuella.

5. Ajankohtaiset asiat kouluterveydenhuollosta, opiskeluterveydenhuollosta, psykologi- ja kuraattoripalveluista

Psykologi- ja kuraattoripalvelut

Palvelupäällikkö Seppo Huhtiniemi kertoi kuraattori- ja psykologipalveluiden tilanteesta. Kuraattoripalvelut toteutuvat tällä hetkellä lakisääteisten mitoitusten mukaisesti. Kuraattoreiden työtä helpottamaan on tulossa marraskuussa käyttöön uusi, yhtenäinen sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä Saga. Uusi järjestelmä mahdollistaa kirjaamiset, tilastoinnin ja ajanvaraukset.

Esi- ja perusopetuksessa psykologiltanne on hankala, eikä vakansseja ole saatu täytettyä aktiivisesta yrityksestä huolimatta. Meneillään on vetovoimaisuuden lisäämiseksi mm. työn uudelleen organisointia ja koulupsykologien tutkimustiimin perustaminen. Toisella asteella tilanne on parempi ja kaikki psykologien tehtävät on saatu täytettyä.

Psykologien ostopalveluja on vähennetty kuluvalle syksylle verrattuna aiemmin toteutuneisiin ostoihin. Tällä toivotaan olevan positiivista vaikutusta

hyvinvointialueen rekrytointiin. Täällä hetkellä ostoina tehdään vain rajattu määrä välttämättömiä psykologisia tutkimuksia, psykologin työpäiviä ei osteta. Oppilaitoksia on informoitu tilanteesta jo keväällä ja sovittu erillisesti psykologin konsultaatiokäytänteistä niiden oppilaitosten kanssa, joilla ei psykologia ole.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveyden huollosta kuultiin palvelupäällikkö Mari Kolun terveiset. Tuorein muutos tällä hetkellä on Jämsän perhepalvelukeskuksen siirtyminen hyvinvointialueelle. Palveluiden yhdistyminen on etu, mutta hitautta tuottaa Jämsässä vielä uuden potilastietojärjestelmään oppiminen ja käyttöönotto. Kouluterveydenhuollossa rekrytoinnit ovat sujuneet hyvin. Pitkiin sijaisuuksiin on löytynyt sijaisia. Terveystarkastajakohtainen oppilasmääräsuositus toteutuu. Pohjoisen alueen koululääkärin tilanne on haastavin ja alue onkin edelleen ostopalveluiden varassa.

Yläkoululaisille ja heidän huoltajilleen keväällä 2024 suunnattu asiakaskysely on osoittanut koululaisten ja huoltajien olevan tyytyväisiä kouluterveydenhuoltoon. Lääkehoitosuunnitelmien laatiminen hyvinvointialueen oppilaitoksissa on edennyt. Tavoitteena on jatkossa luoda oppilaitosten lääkehoitosuunnitelmille yhteinen pohja suunnitelmatyötä helpottamaan.

Keskusteltiin kouluterveydenhuollon säännöllisten terveystarkastusten tarpeellisuudesta ja mahdollisuudesta käyttää tarveharkintaa ja keventää nykyistä lakisääteistä toimintamallia. Nykyisellään kaikki tarkastukset eivät välttämättä toteudu lääkärivajeen takia. Vanhemmuuden tukeminen ja monialaisen työn kehittäminen nousi tärkeäksi keskusteluaiheeksi.

Opiskeluterveydenhuolto

Palvelupäällikkö Susa Rahkonen kertoi niin ikään Jämsän liitoksen tuoneen lisää terveydenhuollon ammattilaisia opiskeluterveydenhuoltoon. Opiskeluterveydenhuollossa rekrytointien tilanne tällä hetkellä hyvä. Kutsuntatarkastuksiin ei ole saatu lisäresursseja. Sairaanhoidon kuuluu opiskelijoille osaksi opiskeluterveydenhuoltoa. Tämä tuottaa hieman haasteita, mutta opiskelijoiden sairaanhoidollisia asioita on hoidettu Sote-keskusten kanssa yhteistyössä.

Koko hyvinvointialueen kattava potilastietojärjestelmä Lifecare on tulossa yhtenäistämään myös opiskeluterveydenhuollon kirjauksia ja tilastointia. Monialaisella verkostoituneella yhteistyöllä, digitaalisten palveluiden

kehittämällä ja palvelutarpeen arvioinnissa hyödynnettävillä terveystarkastuksilla sujuvoitetaan opiskeluterveydenhuollon ja mielenterveyspalveluiden arkea.

Opiskeluterveydenhuollossa toteutetun asiakaspalautekyselyn mukaan pääasiassa palveluihin ollaan tyytyväisiä. Haasteita aikataulullisesti tulee tuomaan todennäköisesti 1.5.2025 voimaan astuva terapiatakuu.

6. Opiskelu- ja nuorisohuollon palveluiden, koulutuksen järjestäjien ja muiden yhteistyötahojen yhteistyökysymykset

Nuorisotyön aluekoordinaattori Riku Jurvanen kertoi, että Keski-Suomen nuorisotyön aluekoordinaatiotiimi tapaa palvelupäälliköiden Hanna Hämäläisen ja Marja Lehtorannan, hyvinvointialueen osallisuuskoordinaattorin ja Nuorten Suomen kehittämispäällikön kanssa kolme kertaa vuodessa. Ryhmä päätti järjestää osana kaksipäiväisiä Keski-Suomen Nuorisotyöpäiviä Äänekoskella monialaisen seminaarin 31.1.2025, jossa keskiössä on nuori ja nuorten palvelut. Järjestäjinä olisi nuorisotyön koordinaatiotiimi, AVI, hyvinvointialue ja Kuntaliitto. On ideoitu yhteistyötä nuorisopalveluiden ja perhekeskus- ja mtp-puolen kanssa. Säästöt vaikuttavat myös nuorisotyön palveluihin. On ideoitu muutamia hankkeita, joita voitaisiin toteuttaa monialaisesti. Positiivisia tuloksia on saatu isoilla hankkeilla, kun nuorten työpajatoiminta on tuotu oppilaitoksiin sisälle, ja nuoret ovat käyneet pajajaksolla, jonka jälkeen opinnot ovat alkaneet jälleen sujua.

17 Keski-Suomen kuntaa on saanut koulu- ja oppilaitosnuorisotyön hankeavustusta AVI:lta vuosille 2024–2026. Tämä tulee näkymään koulujen ja oppilaitosten arjessa yhteisöllisen opiskelu- ja nuorisohuollon piirissä koko hyvinvointialueella.

7. Muut asiat

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja perheneuvolapalveluiden palvelujohtaja Virve Hongisto kertoi valmistelussa olevan ensi vuonna voimaan tuleva mtp-tiimien asiakkaiden ikärajan nosto 13–22 v. Tämän uskotaan tuovan tulevaisuudessa monenlaisia vaikutuksia ammattilaisten työhön. Suunnitteilla on myös nuorten mtp-palveluiden yhteinen palvelutarpeen arviointi ja ensilinjatointi.

Kokous päätettiin klo 17.50.